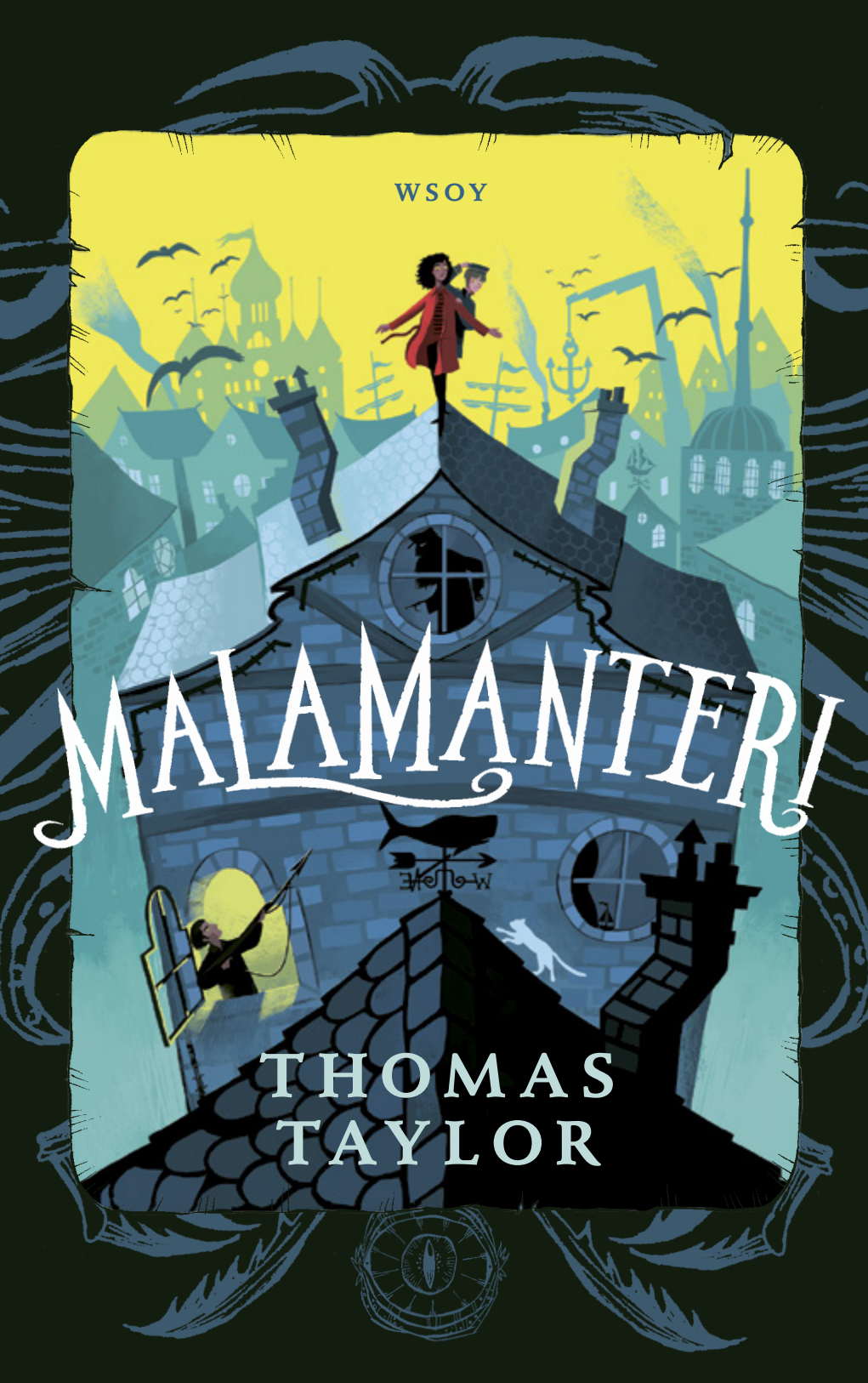

WSOY

MALAMANTERI

THOMAS
TAYLOR

MALAMANTERI

THOMAS TAYLOR

Suomentanut Jaana Kapari-Jatta

Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki

Englanninkielinen alkuteos
Malamander

Text and interior illustrations ©2019 Thomas Taylor

Cover illustrations ©2019 George Ermos

Published by arrangement with

Walker Books Limited, London SE11 5HJ.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, transmitted or stored in an information retrieval system in any form or by any means, graphic, electronic or mechanical, including photocopying, taping and recording, without prior written permission from the publisher.

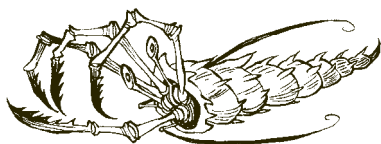
Suomenkielinen laitos © Jaana Kapari-Jatta ja WSOY 2020

ISBN 978-951-0-44745-1

Painettu EU:ssa

Celialle — T.T.

Sisämaa

Merenväentie

Pyhäin Synkkyäiden kirkko

Sebastianin Asema

Rouva Fossilin
Hylkyvaratalo

Kylmäsavunkatu

Cromerinkatu

Tohtori Thalassin
vastaanotto

Linna

Kalastajien vajat
Pikkukiviwalli

Delfini-
aukio

Fargazinakaari

RANTAKATU

Aaveen kirja-apteekki

Puuskapolku

Gazbaleenkuja

Tenbyn-matka

Heiden portaat

Pärskekuja

Mursu ja Merietana Pubi

Lady Krakenin kameraluna

HOTELLI
VANHA
NAUTILUS

A AVEEN RANTA

Aallonmurtaja

KARTTA -AAVERANTA-

M E R I S A V U

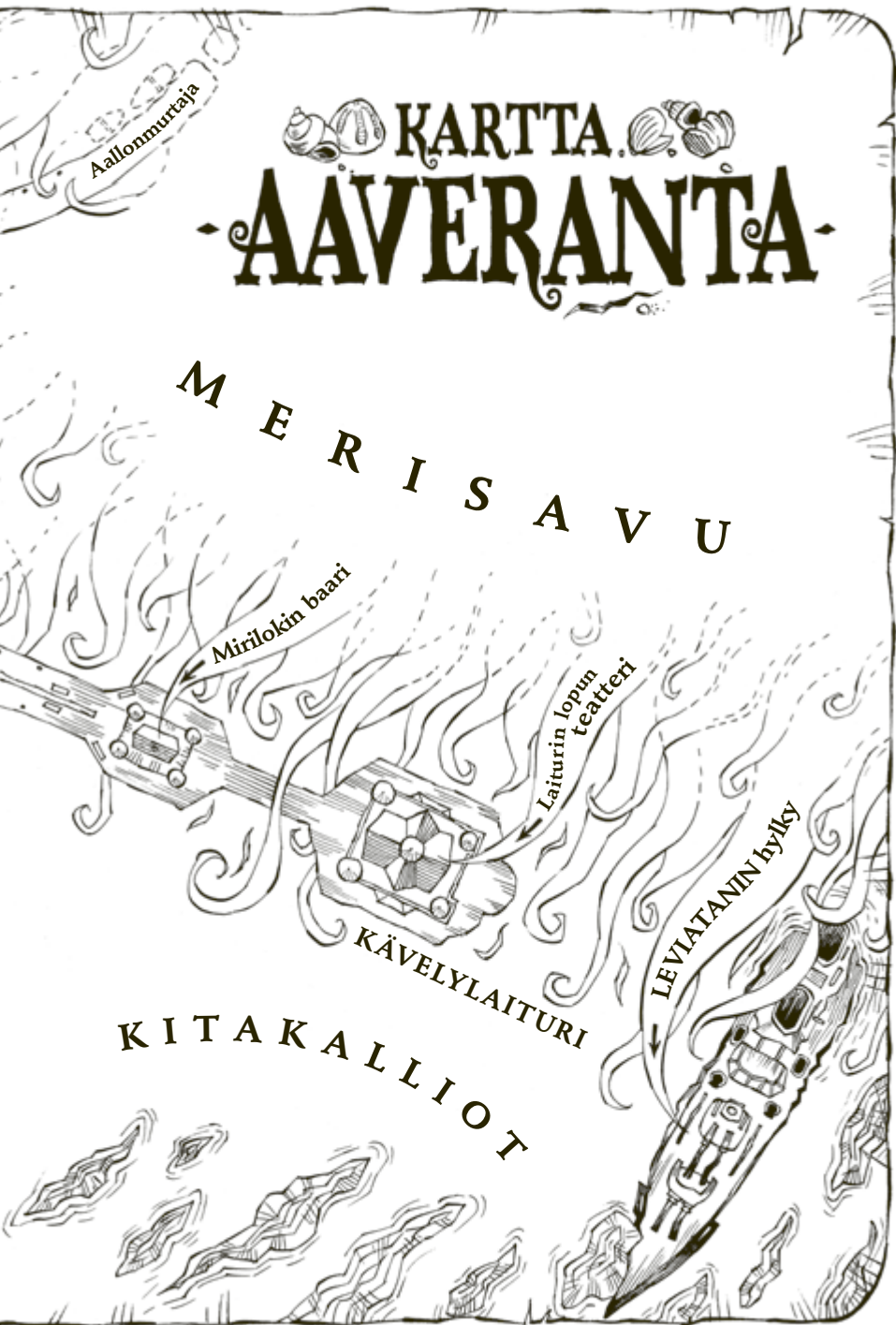
Mirilokin baari

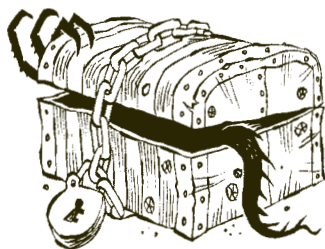
Laiturin lopun
teatteri

KÄVELYLAITURI

LEVIATANIN hylky

KITAKALLIOT

AAVERANTA

OLET LUULTAVASTI KÄYNYT AAVERANNASSA, vaikket tiedäkään sitä.

Käydessäsi oli kesä. Oli jäätelöä ja rantatuoleja ja lokki, joka näpisti ranskalaisesi. Kaivelit luultavasti kivilammikoita äitisi kanssa, kun taas isäsi löysi sen hassun simpukankuoren. Muistatko? Ja kun menitte autoon ajaaksenne kotiin, katsoit takuulla ylös sanaan HAAVERANTA – joka oli kirjoitettu valokirjaimin kävelylaiturin päälle – ja aloit jo unohtaa päivääsi meren rannassa.

Tämä on sellainen paikka.

Kesällä.

Mutta suosittelen kokeilemaan, millaista täällä on, kun ensimmäiset talvimyrskyt puhaltavat ja H-kirjain irtoaa laiturista, niin kuin se aina marraskuussa irtoaa. Kun merisavu ajelehtii kaduilla ikään kuin valtavana kummitusmaisina pyyntilonkeroina, ja suolavesipärskeet

rämistävät Hotelli Vanhan Nautiluksen ikkunoita. Harva käy Aaverannassa silloin. Paikallisetkaan eivät mene rannalle pimeään langettua, kun tuuli ulisee Kitakallioissa ja taistelulaiva Leviatanin hylyssä, jossa jotkut yhäkin vannovat nähneensä niljakkaan malamannerin mönki-vän.

Mutta sinä et arvatenkaan usko malamanneriin. Ajattelet ehkä, ettei kala-ihmistä voi mitenkään olla olemassa. Ja se sopii. Voit pitäytyä jäätelössäsi ja ranta-tuolissasi. Tämä kertomus ei luultavasti muutenkaan ole sinulle. Voisit oikeastaan tehdä itsellesi palveluksen ja lopettaa lukemisen tähän. Pane kirja kiinni ja lukitse se vanhaan peltirasiaan. Kääri rasian ympärille raskasta kettinkiä ja heitä se kävelylaiturilta mereen. Unohda koskaan kuullesikaan Aaverannasta. Palaa tavalliseen elämääsi – vartu, mene naimisiin, perusta perhe. Ja kun lapsesi oppivat kävelemään, tuo heidät jonain päivänä meren rantaan. Kesällä tietysti. Käyskentele hiekkarannalla ja löydä oma hassu simpukankuoresi. Kumarru poimimaan se. Se vain on kiinni jossain...

Kiinni vanhassa peltirasiassa.

Lukko on repeytynyt irti ja kettinki on poissa. Voiko meri tehdä sellaista? Avaat rasian ja näet...

...että se on tyhjä.

Pelkkää merirokkoa ja levää, ja jotain muuta. Jotain ikään kuin... *niljaa?*

Kuulet takaasi äänen – ikään kuin askelten äänen,
lähestyvien askelten äänen. Ikään kuin niljaisten, räpylä-
mäisten askelten *lähestyvän* äänen.

Käännyt ympäri.

Mitä näet?

Ihanko totta?

No, ehkä tämä kertomus sittenkin *on* sinulle.

HOTELLI VANHA NAUTILUS

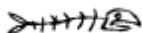
NIMENI ON MUUTEN HERBERT SITRUS. Mutta useimmat sanovat Herbie. Olen Hotelli Vanhan Nautiluksen löytötavaratoimiston hoitaja, kuten lakistani näkyy. Joku väitti joskus, että hotelleilla ei yleensä ole löytötavaratoimistoa, mutta se ei voi olla totta. Mitä ne sitten tekevät kaikelle löytyneelle tavaralle? Ja miten ihmiset saavat kadottamansa takaisin?

Olen vähän nuori niin tärkeään tehtävään, mutta itse lady Kraken – joka omistaa hotellin – antoi sen minulle. Edes hotellinjohtaja herra Nilviäinen ei voi väittää vastaan. Vaikka haluaisi tietenkin – hän vihaa hotellissa kaikkea, mistä ei saa rahaa. Jos hän olisi saanut päättää, löytötavaratoimisto olisi suljettu heti kun hänestä tuli johtaja, ja minun pikku koppini vastaanottoaulassa olisi

laudoitettu ikuisiksi ajoiksi umpeen. Ja jos niin olisi tehty, en olisi ikinä tavannut sitä tyttöä.

Tyttöä, jonka näin kömpivän ikkunastani sisään.

Tyttöä, joka sanoi: »Piilota minut!«

»Piilota minut!«

Mittailen häntä katseellani. Tai lähinnä mittailen päätä, koska hän on juuttunut kiinni ikkunasalpaan, ja kellarin ikkunat ovat katonrajassa. Jos hän on murto-varas, hän ei ole kovin hyvä.

»Ole kiltti!«

Irrotan hänet jumista, vaikka olenkin sitten litistyy, kun hän rojahtaa sisään. Sataa lunta, joten ikkunasta tuiskahtaa samalla melkoinen kasa talvea.

Nousemme ylös ja seison nyt kasvotusten hänen kanssaan: tytön, jolla on resuinen neulepaita ja ison hiuspehkon päällä villainen tupsumyssy. Hän näyttää siltä, että aikoo puhua, mutta vaikenee kuullessaan korotettuja ääniä ylhäältä. Korotettuja ääniä, jotka lähestyvät. Tyttö avaa silmänsä hädästä suuriksi.

»Tänne!« minä kuiskaan ja vedän hänet lähelle isoa matkarakkuu, joka on ollut löytötavaratoimistossa vuosikymmeniä kenenkään perimättä sitä. Hän ei ehdi sanoa mitään, kun minä jo tuuppaan hänet arkkuun ja suljen kannen.

Yläkerran äänet ovat nyt luukullani – herra Nilviäinen yrittää kitisevään, maanittelevaan sävyyn käsitellä jota-kuta hankalaa. Sieppaan muutaman löytyneen laukun, sateenvarjon ja pikkutavaran ja pudotan ne matka-arkun päälle siinä toivossa, että ne näyttäivät olleen siinä vuosikaudet. Sitten kello tiskilläni – se jota ihmiset soittavat halutessaan huomioni – alkaa *kil-kil-killeuttaa* hulluna. Suoristan lakkini, juoksen portaat ylös koppiin ja asetelen naamalleni kuinka-voin-auttaa -ilmeen aivan kuin hetki sitten ei olisi tapahtunut mitään outoa.

Ensimmäisenä näen herra Nilviäisen, joka yrittää silittää hiuksiaan kaljun laikun päälle.

»Se on varmasti väärinkäsitys», hän sokeltaa jollekulle. »Jos vain sallitte minun tehdä tiedusteluja...»

Mies, jolle hän puhuu, ei muistuta ketään ennen näkemääni. Hänellä on yllään pitkä ja likomärkä merimiestakki. Hän häälyy tiskin yllä kuin vino monoliitti, kasvot kolkkona louhikkona ja silmät piilossa rähjäisen kapteeninlakin lipan alla. Mies tökkii soittokelloani jäykällä sormella kuin veitsellä. Hän lakkaa, kun saavun, ja nojautuu lähemmäs niin että minä peityn hänen varjoonsa.

»Missä...?» hän sanoo äänellä, joka kuulostaa siltä kuin kahta märkää graniittilaattaa hierottaisiin toisiinsa. »Tyttö. Missä?»

»Öhöm», minä rykäisen virittäen ääneni hienos-

tuneelle taajuudelle, jota herra Nilviäinen on käskenyt käyttää asiakkaiden kanssa. »Ketäköhän arvon herra mahtaa tarkoittaa?»

Miehen suu, joka on pelkkä leveä ylösalainen V vettä noruvan luunkeltaisen parran seassa, avautuu sähköisten. Panen merkille, että mainituissa parrassa on merilevää ja että lisää levää on takkuuntunut miehen takin tummu-neisiin messinkinappeihin. Miehestä voi aistia, että pian tapahtuu jotain pahaa.

»MISSÄ?»

Nielaisten tyhjää. No, minkä minä sille voin? Olen vain löytötavaratoimiston hoitaja. En ole saanut koulutusta tähän.

»Hyvä herra», kehrää herra Nilviäisen ääni, »pysymme varmasti selvittämään asian. Mitä teiltä tarkalleen sanottuna on kadonnut?»

Mies vetäytyy pois luukultani ja kohoo herra Nilviäisen yläpuolelle. Hän vetää tähän asti piilossa pysyneen oikean kätensä takkinsa sisältä. Herra Nilviäinen kavahtaa, kun hän näkee että siinä, missä kuuluisi olla miehen kämmen, on iso rautainen puoshaka, jonka kärkipiikki kimmeltää.

»Tyttö», mies sanoo.

Sen voin vanhasta Nilviäisestä sanoa, että hän osaa valita taistelunsa. Tässä tapauksessa hänellä ei ole mitään mahdollisuuksia voittaa mahtavaa romuluista tunkeilijaa,

joten hän päättää siirtyä tämän puolelle. Hän kääntyy minuun päin.

»Herbert Sitrus! Onko sinulla siellä alhaalla tyttö?»

Nyt he häälyvät *kumpikin* yläpuolellani.

Pudistan päätäni. Kuinka-voin-auttaa-ilmeeni hajoaa, joten yritän korvata sen viattomalla virnistyksellä.

»Ei», onnistun vastaamaan vingahtelevalla äänellä. Vihaan sitä kun ääneni toimii niin. »Ei täällä piileskele tyttöjä. Ei ainuttakaan.»

Ja juuri silloin kuuluu kellarista vaimea muksahdus. Se kuulostaa täsmälleen siltä, että joku matka-arkkuun piiloutunut yrittää tehdä asennostaan mukavamman.

Hups.

Parrakas merimies avaa suunsa voitonriemuiseen huudahdukseen, ja hänen tummat silmänsä välkähtävät lakin alla. Hän nykäisee luukkuni auki, tuuppaa minut sivuun ja työntyy ohitseni. Hän ahtautuu kellariin vieviin portaisiin ja hänen köyry selkänsä täyttää ne, kun hän kulkee kumarassa matalan katon alla.

Kiirehdin hänen peräänsä. Se ei sivumennen sanoen johdu siitä, että olisin rohkea, vaan ihan vain siitä, etten tiedä, mitä muutakaan voisin tehdä.

Merimies seisoo keskellä huonetta, täyttää tilan. Näen hänen katsovan kellarin avoimen ikkunan viereen sulanutta lunta. Näen hänen kääntävän päätään ja seuraavan märkiä jalanjälkiä, jotka johtavat suoraan

matka-arkkuun. Laukut ja sateenvarjot, jotka nakkasin arkun päälle, ovat pudonneet lattialle. Nyt matka-arkun päällä voisi yhtä hyvin olla iso välkkyvä kyltti sanoilla: »JU-HUU! HÄN ON TÄÄLLÄ!»

Herra Nilviäinen rynnii hänkin alas, näkee saman kuin me muut ja muuttuu raivosta punaiseksi.

»Herbert Sitrus! Kuulepas, minun pitäisi...!»

En kuitenkaan saa tietää, mitä hänen pitäisi, koska piikkikätinen merimies tekee jotain. Hän kohottaa piikin ja lyö sen alas niin että kuuluu kuvottava rysähdys piikin iskeytyessä syvälle arkun kanteen. Mies vääntää piikin irti kannesta ja heilauttaa sitä uudestaan ja uudestaan. Matka-arkun kansi pirstoutuu isku iskulta, puun säleitä lentelee ympäriinsä. Arkku alkaa murtua. Mies repii kannen terveellä kädellään auki ja paljastaa...

...tyhjän arkun!

Tai ei aivan tyhjän. Hävityksen keskellä kököttää erittäin hämmästyneen näköinen hämähäkki. Ja villainen tupsumyssy. Katselen, miten hämähäkki kipittää tiehensä, ja minun tekee mieli mennä sen mukaan. Sitten ei ole muuta katsottavaa kuin myssy. Se on ehdottoman varmasti se kirkasvärinen myssy, joka oli tytön päässä. Mutta itse työstä ei näy jälkeäkään.

Puoshakamies varrastaa myssyn piikkinsä kärkeen hitain, harkituin liikkein. Hän kääntyy pitelemään myssyä edessäni ja hänen kasvonsa muistuttavat ukkospilveä.

Tavoitan jostain sen verran urheutta, etten vinkaise, kun
ojennan käteni ja otan sävyisästi myssyn mieheltä.

»Löytötavaraa vain», sanon. »Se, öm, tuotiin tänä
aamuna. E-en ole vielä ehtinyt laputtaa sitä, siinä kaikki.»

Seuraa tovin hiljaisuus. Sitten Puoshakamies kar-
juu – mahtavaa, raivokasta suoraa huutoa. Hän alkaa
koluta kellariani, huitoa jyhkeillä käsillään puoleen ja toi-
seen. Putoan istumaan portaisiin, kun laukut, takit, hatut,
kaiken maailman löytöhärvelivempaimet – mukaan
lukien ne, jotka ovat lojuneet koskemattomina melkein pä-
ikuisuuden – lentelevät ympäriinsä miehen yrittäessä
sekopäisenä löytää tytön. Ketään ei kuitenkaan löydy.

Tyttö on poissa.

KUN MAHDOTON ON MAHDOLLISTA!

Herbert Sitrus on Hotelli Nautiluksen löytötavara-toimiston hoitaja. Aina ei ole helppoa palauttaa hukattuja tavaroita oikeille omistajille, ja erityisen vaikeaa se on silloin, kun kadonnut on ihminen. Kun Orvokki Parma ilmestyy etsimään hotellista kaksitoista vuotta aiemmin kadonneita vanhempiaan, lapset lähtevät kiehtovalle arvoitusten polulle, joka väistämättä vie merihirviö malamanteria kohti. Mikä on tämä tarujen olento, joka vetää puoleensa ihmisiä ja joka voi toteuttaa toiveita? Ja mikä on silloin vaihtokaupan hinta?

Malamanteri aloittaa trilogian, tarina-aarrearkun, jossa salaisuudet ja legendat huuhtoutuvat unohtumattoman merenrantakaupungin rannoille.

Kaikenikäisille lukijoille suunnatun sarjan on suomentanut sanataituri **Jaana Kapari-Jatta**.

"Malamanteri ei jäljittele J. K. Rowlingia, vaikka Jenni Hanniverin kirja-apteekki ja sen mekaaninen merenapina, joka sylkee ulos kirjareseptejä, ansaitsisi kyllä myyntipaikan Viistokujalta. Mieluumminkin Taylorin mielikuvitus tuottaa samanlaisen poikkeuksellisen kutkuttavan lukukokemuksen."

– ALEX O'CONNELL, THE TIMES

www.wsoy.fi

9 789510 447451

N84.2

ISBN 978-951-0-44745-1

KANNEN KUVAT: GEORGE ERMOS JA THOMAS TAYLOR